

HORVÁT NYELV ÉS IRODALOM

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint		Emelt szint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
240 perc	15 perc	240 perc	20 perc
100 pont	50 pont	100 pont	50 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	A II. feladatlaphoz helyesírási szótár, egy- és kétnyelvű szótár, valamint szöveggyűjtemény	NINCS	Helyesírási szótár, egy- és kétnyelvű szótár, valamint szöveggyűjtemény	NINCS
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	NINCS	Irodalmi szöveggyűjtemény, vagy a feladatok megjelölésével összefüggő más nyomtatott, illetve elektronikus ismerethordozó	NINCS	Irodalmi szöveggyűjtemény, kötet, vagy a feladatok megjelölésével összefüggő más nyomtatott, illetve elektronikus ismerethordozó

Nyilvánosságra hozandók

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
Anyag	NINCS	tételcímek	NINCS	tételcímek
Mikor?	NINCS	jogszabály szerint	NINCS	jogszabály szerint

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

A vizsga szerkezete

Írásbeli vizsga 240 perc		Szóbeli vizsga 15 perc	
I. Szövegértési feladatlap 60 perc	II. Szövegalkotási feladatlap 180 perc	Egy nyelvi altétel kifejtése	Egy irodalmi altétel kifejtése
30 pont	70 pont	50 pont	

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsgán a vizsgázóknak egy központi feladatsort kell megoldaniuk. A vizsgázó először a I. feladatlapot oldja meg. A vizsgadolgozatokat a 60 perc leteltével a felügyelő tanár összegyűjti. Ezután kerülhet sor a II. feladatlap kiosztására és megoldására.

Tartalmi szerkezet

Az írásbeli vizsga a részletes követelményekre épül. Az írásbeli vizsga szövegek megértését, illetve egy szöveg önálló megfogalmazását igényli. Az írásbeli vizsga tehát tartalmaz egy szövegértési feladatsort, továbbá megjelöl három szövegalkotási feladatot. A vizsgázó a háromból egyet választ és megoldja.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Szövegértési feladatlap

A szövegértési feladatlap szövege általában 500-700 szó terjedelmű esszé, ismeretterjesztő céllal írt tanulmány, publicisztikai mű egésze vagy részlete. A feladatok megoldása általában a kérdésre adott válasz rövid szöveges kifejtése, esetenként a megadott válaszvariációk közötti döntés, illetve a szövegben található bizonyos kifejezések más szavakkal történő körülírása.

A szövegértést vizsgáló kérdések irányulhatnak:

- a szövegben közvetlenül megtalálható tény, adat, megállapítás, érv, álláspont azonosítására
- a cím és a szöveg egészének viszonyára
- a szerzői álláspontra
- a szövegben található bizonyos kifejezések magyarázatára
- a szöveg grammatikai, stilisztikai jellemzőire; ezek szövegbeli funkciójára
- a szöveg bizonyos részeinek (bekezdés) összefoglalására, tömörítésére

Szövegalkotási feladatlap

A vizsgázó három, eltérő típusú és témájú szövegalkotási feladatból választ egyet. A választott feladat megoldásának terjedelme minimum 500 szó. Amennyiben a feladatmegadás egy konkrét mű előzetes ismeretét feltételezi, az csak a kánonban kötelezőként szereplő művek egyike lehet.

A feladatok a következők:

- Egy irodalmi mű (pl. vers, rövidebb prózai alkotás) adott szempontú értelmező bemutatása. A feladat tartalmazza az értelmezés kiemelt szempontjait.
- Egy aktuális jelenség, emberi, társadalmi probléma bemutatása a vizsgázó által szabadon választott két, esetleg három irodalmi mű összehasonlító elemzése alapján. A feladat megfogalmazása tartalmazza azt a követelményt, hogy a vizsgázó vonatkoztasson el az irodalmi művektől, utaljon a probléma megjelenésére saját korában, környezetében.
- Érvelő szöveg megfogalmazása valamely aktuális jelenséggel kapcsolatban. A feladat alapjául szolgálhat pl. autentikus szöveg, publicisztikai mű, de rövid, találó idézet is. Feladat lehet az adott problémával összefüggésben valamely gyakorlati szövegfajta megalkotása.

Legalább az egyik feladatnak a horvát nemzetiséghez kell kapcsolódnia.

Értékelés

Szövegértési feladatlap

A szövegértési feladatlap megoldásával 30 pont érhető el. A szaktanár a központi javítási-értékelési útmutató alapján végzi a feladat értékelését. A javítási-értékelési útmutató közli a szövegértési feladatok lehetséges választartományát, az elvárható válasz pontértékét, illetve az esetlegesen adható részpontoszámokat. A szövegértési feladat értékelésekor a nyelvhelyességi hibák figyelmen kívül hagyandók. Az értékelést végző szaktanár ennek alapján az egyes feladatokra adott pontoszámokat, majd a szövegértési feladatsor megoldásával elért összpontoszámot feltünteti a dolgozaton.

Szövegalkotási feladatlap

A vizsgázó által választott szövegalkotási feladat megoldását a szaktanár a központi javítási-értékelési útmutató alapján minősíti. A javítási-értékelési útmutató tartalmazza a fogalmazások értékelésének a témától független

általános kritériumait. A javítási-értékelési útmutatóban közölt kritériumok és pontszámjavaslatok figyelembe vételével a szaktanár által megállapított pontszám minősíti a vizsgázó dolgozatának felépítését, szerkezetét, valamint tartalmi és nyelvi minőségét.

A szövegalkotási feladatlap pontszámának megoszlása

A szövegalkotási feladatlap megoldásával maximum 70 pontot érhet el a vizsgázó, melynek megoszlása a következő:

- a fogalmazás tartalmi minősége 30 pont
- szerkezete, felépítése, stílusa 10 pont
- nyelvi minősége 30 pont.

A szövegalkotási feladatok értékelésében alkalmazott általános kritériumok:

A tartalmi kifejtés minőségének kritériumai:

- a megadott, illetve választott mű alapos ismerete, kultúrtörténeti összefüggések megteremtése
- a téma megértése, szöveg alapú feladatokban a szövegre vonatkoztatás helyénvalósága
- nyelvi és irodalmi műveltség, tájékozottság, problémaérzékenység
- tárgyyszerűség
- önálló problémakezelés, személyes állásfoglalás
- lényegkiemelés, rendszerező képesség
- tájékozottság, fogékonyság a társadalmi problémák iránt, kulturált gondolkodásmód
- az érvelés minősége, az állítások bizonyítása

A szerkesztés, felépítés, stílus kritériumai:

- a feladatban megjelölt műfaj elemeinek való megfelelés
- a mondanivaló egysége, szerkezeti arányosság
- tagolás
- gördülékeny, szabatos, a feladatnak megfelelő stílus
- az adott terjedelem megtartása

A nyelvi minőség megítélése:

- a köznyelvi norma biztos ismerete;
- adekvát és változatos szóhasználat, a feladatnak és kommunikációs helyzetnek megfelelő stílus;
- világos és lényegre törő, szabatos előadásmód;
- gördülékeny, érthető mondat-és szövegalkotás;
- olvasható kézírás, rendezett íráskép.

A központi javítási-értékelési útmutató közli a tartalomra, a szerkezetre és a nyelvi minőségre adható pontok megoszlását. A javítási-értékelési útmutató tartalmazza az egyes kitűzött feladatok témafüggő, címszerűen megfogalmazott (azaz nem kifejtett) lehetséges tartalmi elemeit. Az ettől eltérő minden jó megoldás elfogadható. A javítási-értékelési útmutatóban közölt kritériumok és pontszámok figyelembevételével a szaktanár által megállapított pontszám minősíti a vizsgázó dolgozatának tartalmi minőségét, a dolgozat felépítését, szerkezetét és nyelvi minőségét, valamint a dolgozat írásképét.

A szaktanár a dolgozat végén feltünteti a szövegalkotási feladat tartalmi, szerkezeti, illetve nyelvi minőségének pontszámát.

Szóbeli vizsga

A középszintű szóbeli vizsga tételsorának összeállításáról a vizsgabizottságot működtető intézmény gondoskodik.

Tartalmi szerkezet

A szóbeli vizsgán egy irodalmi és egy nyelvi altételt fejt ki a vizsgázó. A tételsor 20 nyelvi és 20 irodalmi altételtől áll. A tételsor összeállításáért a szaktanár felelős.

A tételsor összeállításához a részletes követelmények horvát nyelv és irodalom témáit kell figyelembe venni.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A tételsort úgy kell összeállítani, hogy a tételekben kitűzött feladatok - a témák sajátosságait figyelembe véve - lehetőleg hasonló nehézségűek legyenek, valamint a vizsgázónak lehetősége legyen a megadott időkeretben a sikeres felkészülésre és a tétel kifejtésére.

Nyelvi altétel

A vizsga során azt mérjük, hogy a vizsgázó milyen mértékben és milyen minőségben képes szóbeli tranzakcióra és interakcióra, amelynek egyaránt részét képezik a receptív és a produktív (beszédértés, beszédképesség) készségek. A vizsgázónak képesnek kell lennie mind az önálló témakifejtésre, mind a beszélgetésben való interaktív részvételre.

A szóbeli vizsgára a szaktanár 20 altételt jelöl ki. Minden altétel kb. 200-250 szó terjedelmű szövegből és a hozzá kapcsolódó feladatokból áll. (nyelvi transzformáció, lexikai, stilisztikai feladat stb.) A nyelvi altételek 25%-a a magyarországi horvátok nyelvvel, szokásaival, hagyományával, kultúrájával, kisebbségpolitikájával stb. kapcsolatos szövegeket tartalmaz.

Irodalmi altétel

A szóbeli vizsgára a szaktanár 20 altételt állít össze. Minden altételhez két feladat tartozik, amelyek közül a vizsgázó egyet választ.

Az altételt a horvát nyelv és irodalom részletes követelményeiben felsorolt műhöz, vagy annak egy részletéhez kapcsolódó feladatok alapján kell a vizsgázónak önállóan kifejtenie. Legalább két altétel a magyarországi horvátok irodalmával kapcsolatos feladatokat tartalmaz. A vizsgáztató tanár a tétellel kapcsolatos kiegészítő kérdéseket tehet fel.

Értékelés

A szóbeli vizsgateljesítmény maximális pontértéke 50 pont. A nyelvi és irodalmi altétel kifejtését a szaktanár együttesen értékeli. A vizsgázó a feleletére egy összegző pontszámot kap. A vizsgateljesítmény értékelése a következő általános értékelési kritériumokat tartalmazó értékelési útmutató alkalmazásával történik:

TARTALOM 25 pont	ELŐADÁSMÓD 25 pont
Irodalmi, nyelvtani és kulturális tájékozottság - Tárgyi tudás - Gondolatgazdagság - Rendszerezés	- Világos, tagolt szöveg- és mondat szerkesztés - Lényegkiemelés - Logikus érvelés - Megfelelő szóhasználat - Érthető előadásmód
<i>A BESZÉDMŰ (A NYELVI ÉS IRODALMI FELELET EGYÜTTESÉN)</i> 50 pont	

TARTALMI MINŐSÉG

Elérhető pontszám: 25 pont

Teljesítménytartomány: 25-20 pont

A vizsgázó - a tételének megfelelő (átfogó) összefüggések, gondolatok, megállapítások önálló közlésével bizonyítja, hogy jól érti és ismeri a tétel témáját (összefüggéseit, fő kérdéseit). Megfogalmazza a tétel kívánta értékelő véleményét. Nyelvi, irodalmi ismereteit meggyőzően alkalmazza, kifejtését releváns példákkal támasztja alá. A feladat megoldása minden lényeges elemében meggyőző.

Teljesítménytartomány: 19-10 pont

A tétel kifejtése lényegében önálló, a főbb megállapítások lényegében helytállóak. A tétel kifejtése rendszerezésre törekvő, de néhány tartalmi elem bizonytalan, esetleg hiányos. A felelet kifejezi a felelő témával kapcsolatos véleményét. Előfordulhat némi felületesség, túlzott általánosítás, irreleváns narráció.

Teljesítménytartomány: 9-0 pont

A vizsgázó a tétel témáját nem ismeri kielégítően, de rendelkezik a feladatmegoldáshoz tartozó összefüggések, tények, művek, fogalmak töredékes ismeretével. A felelethez szükséges a kérdező tanár segítsége.

ELŐADÁSMÓD

Elérhető pontszám: 25 pont

Teljesítménytartomány: 25-20 pont

Az előadásmód önálló, folyamatos, érthető. A felelet gondolati íve rendezett, átlátható. Az érvelés, kifejtés szerkezete meggyőző; a vizsgázó elkerüli a lényegtelen elemeket, kitérőket. Fogalomhasználata világos, pontos, szókinccse gazdag, egészében megfelel a téma és a vizsgahelyzet nyelvi, stiláris regiszterének.

Teljesítménytartomány: 19-10 pont

A tétel kifejtése, a mondandó elrendezése, gondolati íve általában átlátható. Az előadásmód esetleg néhol akadozó, körülményes. Fogalomhasználata, szókinccse a témának megfelelő, csak néhány kisebb nyelvi, stilisztikai, mondatszerkesztési hiba fordulhat elő benne.

Teljesítménytartomány: 9-0 pont

A felelet gondolatmenete nem vagy kevésbé azonosítható. A felelet nem eléggé folyamatos, érvelése bizonytalan, kevésbé elfogadható. A nyelvi, stilisztikai kifejezőmódja nem igényes (*pl. bizonytalan mondatszerkesztés, szegényes szókinccs*).

EMELT SZINTŰ VIZSGA

A vizsga szerkezete

Írásbeli vizsga 240 perc		Szóbeli vizsga 20 perc	
Nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor	Szövegalkotási feladatok	Egy nyelvi altétel kifejtése	Egy irodalmi altétel kifejtése
30 pont	70 pont	50 pont	

Írásbeli vizsga

Az írásbeli vizsgán a vizsgázóknak egy központi feladatsort kell megoldaniuk. A vizsgázó a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg, és a feladatok megoldásának sorrendjét is meghatározhatja.

Tartalmi szerkezet

Az írásbeli vizsga egy nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsorból és három különböző szövegalkotási feladatból tevődik össze.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor

A nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor egy alkotáshoz (lírai műhöz, szépprózai alkotáshoz, illetve annak részletéhez, esszéhez, értekező prózához vagy annak részletéhez, egy drámához vagy annak részletéhez) kapcsolódik.

A feladatsor:

- nyelvi és irodalmi ismeretek alkalmazását, fogalmak felismerését, azonosítását, esetenként definícióját tartalmazza;
- különböző történeti, műfaji, tematikus, motivikus összefüggések feltárására irányul;
- továbbá tartalmaz a vizsgálandó szöveg nyelvi, grammatikai, retorikai, stilisztikai, szövegtani, helyesírási jellemzőire irányuló kérdéseket.

Szövegalkotási feladatok

A szövegalkotási feladatsor három, különböző témáról adott szempontú és műfajú önálló szöveg alkotását tartalmazza.

A feladatok a következők:

- Egy adott irodalmi mű értelmezése megadott szempont szerint
- Érvelő szöveg megfogalmazása: reflektálás egy jelenségre, korjelenségre
- Egy valamely gyakorlati szövegfajta megalkotása

Legalább az egyik feladatnak a horvát nemzetiséghez kell kapcsolódnia: tehát vagy a műveltségi feladatsor alapját képezze a magyarországi horvát irodalomból választott mű, vagy a három szövegfajta egyike legyen ilyen témájú.

A feladatok bármelyike lehet szövegbazisú vagy szövegbazis nélküli.

Értékelés

Nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor

A nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor értékelése témafüggő központi javítási-értékelési útmutató alapján történik. A feladatsor maximális pontértéke 30 pont. Az elfogadható válaszok tartományát, valamint az adható részpontokat a javítási-értékelési útmutató közli. Az értékelők a dolgozaton feltüntetik a vizsgázó által elért részpontszámokat, valamint a feladatsor megoldásával elért összpontszámot.

Szövegalkotási feladat

- Egy adott irodalmi mű értelmezése min. 300 szó terjedelemben megadott szempont szerint (25 pont)
- Érvelő szöveg megfogalmazása: reflektálás egy jelenségre, korjelenségre min. 200 szó terjedelemben (15 pont)
- Egy valamely gyakorlati szövegfajta megalkotása min. 100 szó terjedelemben (*pl. vitaindító, hozzászólás, kérvény*), esetenként adott címzetteknek, megjelölt kommunikációs helyzetben, illetve adott műfajban (10 pont)

A szövegalkotási feladatok értékelésében alkalmazott általános kritériumok:

A tartalmi kifejtés minőségének kritériumai:

- a megadott, illetve választott mű alapos ismerete, kultúrtörténeti összefüggések megteremtése
- a téma megértése, a szöveg alapú feladatokban a szövegre vonatkoztatás helyénvalósága
- nyelvi és irodalmi műveltség, tájékozottság, probléma-érzékenység
- tárgyyszerűség
- önálló problémakezelés, személyes állásfoglalás
- lényegkiemelés, rendszerező képesség
- tájékozottság, fogékonyság a társadalmi problémák iránt, kulturált gondolkodásmód
- az érvelés minősége, az állítások igazolása, bizonyítása

A szerkesztés, felépítés, stílus kritériumai:

- a feladatban megjelölt műfaj elemeinek való megfelelés
- a mondanivaló egysége, szerkezeti arányosság
- tagolás
- gördülékeny, szabatos, a feladatnak megfelelő stílus
- az adott terjedelem megtartása

A szöveg nyelvi minőségének értékelésében alkalmazott kritériumok:

- a köznyelvi norma biztos ismerete;
- adekvát és változatos szóhasználat, a feladatnak és a kommunikációs helyzetnek megfelelő stílus;
- világos és lényegre törő, szabatos előadásmód;
- gördülékeny szövegalkotás;
- olvasható kézírás, rendezett íráskép.

A három szöveg nyelvhelyességét együttesen értékeljük, maximum 20 pont adható.

A központi javítási-értékelési útmutató közli a tartalomra, a szerkezetre és a nyelvi minőségre adható pontok megoszlását. Tartalmazza az egyes kitűzött feladatok témafüggő, címszerűen megfogalmazott (azaz nem kifejtett) lehetséges tartalmi elemeit. Az ettől eltérő minden jó megoldás elfogadható. A vizsgázó teljesítményének értékelését nem befolyásolhatja sem az, ha az értékelők személyes értékítélete eltér a feladatban tárgyalt probléma, kérdés, jelenség általánosnak tekinthető megítélésétől, sem az, ha a vizsgázó véleménye eltér az általánosnak tekinthető megközelítéstől.

Az útmutatóban közölt kritériumok és pontszámok figyelembevételével az értékelő által megállapított pontszám minősíti a vizsgázó dolgozatának tartalmi minőségét, a dolgozat felépítését, szerkezetét és nyelvi minőségét.

Szóbeli vizsga

Az emelt szintű szóbeli vizsga központi tételsor alapján zajlik. A szóbeli tételsorról a következőket kell nyilvánosságra hozni: az egyes irodalmi és nyelvi tételek címei. A tételekhez tartozó feladatok nem nyilvánosak.

Tartalmi szerkezet

A szóbeli vizsgán egy irodalmi és egy nyelvi altételt fejt ki a vizsgázó. A tételsor legalább 20 nyelvi és 20 irodalmi altételtől áll. A tételsor összeállításához a részletes követelmények horvát nyelv és irodalom témáit kell figyelembe venni.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A tételsort úgy kell összeállítani, hogy a tételekben kitűzött feladatok - a témák sajátosságait figyelembe véve - lehetőleg hasonló nehézségűek legyenek, valamint a vizsgázónak lehetősége legyen a megadott időkeretben a sikeres felkészülésre és a tétel kifejtésére.

Nyelvi altételsor

A vizsga során azt mérjük, hogy a vizsgázó milyen mértékben és milyen minőségben képes szóbeli tranzakcióra és interakcióra, amelynek egyaránt részét képezik a receptív és a produktív (beszédértés, beszédalképzés) készségek. A vizsgázónak képesnek kell lennie mind az önálló témakifejtésre, mind a beszélgetésben való interaktív részvételre.

A szóbeli vizsgára 20 altételt kell kijelölni. Az altételek a témakörnek, illetve az altételben konkretizált feladatnak megfelelően tartalmaz(hat)/nak egy megállapítást, idézetet, felvezető gondolatot, nyomtatott vagy elektronikus dokumentumot (*pl. úrlapot, használati utasítást, újságcikket, képet, ábrát, térképet, internetes oldalt, egynyelvű szótár részletét*), majd közlik a kifejtendő feladat megjelölését. A feladat-megjelölés a részletes vizsgakövetelményekre épül.

A nyelvi altételek 25%-a a magyarországi horvátok nyelvével, szokásaival, hagyományaival, kultúrájával, kisebbségpolitikájával stb. kapcsolatos szövegeket tartalmaz.

Irodalmi altételsor

A szóbeli vizsgára 20 altételt kell kijelölni. Minden altételhez két feladat tartozik, amelyek közül a vizsgázó egyet választ. Az altételt a horvát nyelv és irodalom részletes követelményeiben felsorolt műhöz, vagy annak egy részletéhez kapcsolódó feladatok alapján kell a vizsgázónak önállóan kifejtenie. Legalább két altétel a magyarországi horvátok irodalmával kapcsolatos feladatokat tartalmaz.

Értékelés

A szóbeli vizsgateljesítmény maximális pontértéke 50 pont. A nyelvi és irodalmi altétel kifejtését a szaktanár együttesen értékeli. A vizsgázó a feleletére egy összegző pontszámot kap. A vizsgateljesítmény értékelése a következő általános értékelési kritériumokat tartalmazó értékelési útmutató alkalmazásával történik:

TARTALOM 25 pont	ELŐADÁSMÓD 25 pont
<ul style="list-style-type: none"> - Irodalmi, nyelvtani és kulturális tájékozottság - Tárgyi tudás - Gondolatgazdagság - Rendszerezés	<ul style="list-style-type: none"> - Világos, tagolt szöveg- és mondat szerkesztés - Lényegkiemelés - Logikus érvelés - Megfelelő szóhasználat - Érthető előadásmód
A BESZÉDMŰ (A NYELVI ÉS IRODALMI FELELET EGYÜTTESEN) 50 pont	

TARTALMI MINŐSÉG

Elérhető pontszám: 25 pont

Teljesítménytartomány: 25-20 pont

A vizsgázó - a tételnek megfelelő (átfogó) összefüggések, gondolatok, megállapítások önálló közlésével bizonyítja, hogy jól érti és ismeri a tétel témáját (összefüggéseit, fő kérdéseit). Megfogalmazza a tétel kívánta értékelő véleményét. Nyelvi, irodalmi ismereteit meggyőzően alkalmazza, kifejtését releváns példákkal támasztja alá. A feladat megoldása minden lényeges elemében meggyőző.

Teljesítménytartomány: 19-10 pont

A tétel kifejtése lényegében önálló, a főbb megállapítások lényegében helytállóak. A tétel kifejtése rendszerezésre törekvő, de néhány tartalmi elem bizonytalan, esetleg hiányos. A felelet kifejezi a felelő témával kapcsolatos véleményét. Előfordulhat némi felületesség, túlzott általánosítás, irreleváns narráció.

Teljesítménytartomány: 9-0 pont

A vizsgázó a tétel témáját nem ismeri kielégítően, de rendelkezik a feladatmegoldáshoz tartozó összefüggések, tények, művek, fogalmak töredékes ismeretével. A felelethez szükséges a kérdező tanár segítsége.

ELŐADÁSMÓD**Elérhető pontszám: 25 pont****Teljesítménytartomány: 25-20 pont**

Az előadásmód önálló, folyamatos, érthető. A felelet gondolati íve rendezett, átlátható. Az érvelés, kifejtés szerkezete meggyőző; a vizsgázó elkerüli a lényegtelen elemeket, kitérőket. Fogalomhasználata világos, pontos, szókincse gazdag, egészében megfelel a téma és a vizsgahelyzet nyelvi, stiláris regiszterének.

Teljesítménytartomány: 19-10 pont

A tétel kifejtése, a mondandó elrendezése, gondolati íve általában átlátható. Az előadásmód esetleg néhol akadozó, körülményes. Fogalomhasználata, szókincse a témának megfelelő, csak néhány kisebb nyelvi, stilisztikai, mondatszerkesztési hiba fordulhat elő benne.

Teljesítménytartomány: 9-0 pont

A felelet gondolatmenete nem vagy kevéssé azonosítható. A felelet nem eléggé folyamatos, érvelése bizonytalan, kevéssé elfogadható. A nyelvi, stilisztikai kifejezőmódja nem igényes (*pl. bizonytalan mondatszerkesztés, szegényes szókincs*).

HRVATSKI JEZIK I KNJIZEVNOST

II. OPIS MATURALNOG ISPITA

Struktura ispita

Srednji stupanj		Viši stupanj	
Pismeni ispit	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Usmeni ispit
240 minuta	15 minuta	240 minuta	20 minuta
100 bodova	50 bodova	100 bodova	50 bodova

Pomagala koja se mogu koristiti na ispitu

	Srednji stupanj		Viši stupanj	
	Pismeni ispit	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Usmeni ispit
Osigurava pristupnik	Za rješavanje II. testa mogu se koristiti pravopis, jedno i dvojezični rječnik, odnosno čitanka	NEMA	Pravopis, jedno i dvojezični rječnik, odnosno čitanka	NEMA
Osigurava institucija nadležna za izbornu povjerenstvo	NEMA	Čitanka ili drugi tiskani, odnosno elektronski nosači informacija koji su označeni u svezi sa zadacima	NEMA	Čitanka, svezak ili drugi tiskani, odnosno elektronski nosači informacija koji su označeni u svezi sa zadacima

Javno se objavljuju

	Srednji stupanj		Viši stupanj	
	Pismeni ispit	Usmeni ispit	Pismeni ispit	Usmeni ispit
Materijal	NEMA	naslovi teza	NEMA	naslovi teza
Kada?	NEMA	sukladno pravnoj regulativi	NEMA	sukladno pravnoj regulativi

ISPIT SREDNJEG STUPNJA

Struktura ispita

Pismeni ispit		Usmeni ispit	
240 minuta		15 minuta	
I. Test iz razumijevanja teksta 60 minuta	II. Test iz zadataka sastavljanja teksta 180 minuta	Razlaganje teze (podteze) iz jezika	Razlaganje teze (podteze) iz književnosti
30 bodova	70 bodova	50 bodova	

Pismeni ispit

Osnovna pravila

Pristupnici na pismenom ispitu moraju riješiti jedan niz zadataka koji je sastavljen u središnjici. Pristupnik prvo rješava zadatke I. testa. Testove ispita nakon isteka od 60 minuta skuplja profesor koji nadzire ispit. Nakon toga može uslijediti podjela i rješavanje II. testa.

Sadržajna struktura

Pismeni ispit je sazdan na detaljnim ispitnim zahtjevima. Pismenim ispitom se zahtijeva razumijevanje ispitnih tekstova, odnosno pisanje jednog samostalnog sastavka. Pismeni ispit dakle sadrži jedan niz zadataka razumijevanja teksta, nadalje definira tri zadatka stvaranja teksta. Pristupnik bira i rješava jedan od tri.

Sadržajne i formalne karakteristike pismenog testa

Test iz razumijevanja teksta

Tekst iz razumijevanja teksta čini cijeli tekst ili jedan ulomak eseja, znanstveno-popularne studije, publicističkog djela od 500-700 riječi. Rješenje zadaće je obično odgovor na pitanje u obliku kratkog tekstualnog izlaganja ili odlučivanje za odgovarajući pravilni odgovor od ponuđenih rješenja.

Pitanja kojima se propituje razumijevanje teksta mogu se odnositi na:

- identifikaciju činjenice, podatka, konstatacije, argumenta, stajališta koje se u tekstu neposredno mogu pronaći
- odnos naslova i cijelog teksta
- autorovo stajalište
- objašnjenje nekih izričaja koji se mogu pronaći u tekstu
- gramatičke i stilističke karakteristike teksta; na njihove funkcije u tekstu
- rezimiranje, sažimanje nekih dijelova (stavaka) teksta

Zadatak iz stvaranja teksta

Pristupnik ima mogućnost izabrati jedan od triju zadataka stvaranja teksta koji su različitih tipova i različitih tema.

Rješenje izabranog zadatka je obima od najmanje 500 riječi. Ukoliko rješenje zadatka pretpostavlja prethodno poznavanje jednog konkretnog djela, to može biti samo jedno od onih obvezatnih djela koja su navedeni u kanonu

Zadaće su sljedeće:

- Analiza, interpretacija jednog djela (*primjerice lirskog, kratkog proznog, dramskog ulomka*). Zadaća sadrži istaknuti aspekt interpretacije.

- Prezentiranje jednog aktualnog ljudskog, društvenog problema na osnovi usporedne analize dvaju, eventualno triju književnih djela - po slobodnom izboru pristupnika. Definicija zadatka sadrži i zahtjev da pristupnik apstrakcijom književnih djela upućuje na pojavu problema u svome vremenu i u svojoj sredini.

- Formuliranje teksta s argumentiranjem u svezi s nekom od aktualnih pojava. Kao osnova zadatka može poslužiti npr. izvorni tekst, publicistika, ali i jedan kratak uspjeni navod. Zadatak može biti stvaranje teksta praktične vrste u svezi s danim problemom.

Najmanje jedan zadatak mora biti u svezi s hrvatskom manjinom.

Vrednovanje

Test iz razumijevanja teksta

Rješavanjem zadataka testa iz razumijevanja teksta može se postići 30 bodova. Strukovni profesor pismenu zadaću vrednuje na temelju središnje upute za vrednovanje.

Uputa za ispravljanje i vrednovanje sadrži moguće odgovore zadataka razumijevanja teksta, njihovo bodovnu vrijednost, odnosno parcijalne bodove koji se eventualno mogu dati. Pri vrednovanju zadatka razumijevanja teksta se jezične pogreške ne uzimaju u obzir. Na osnovi toga strukovni profesor na radnju zapisuje broj bodova danih za pojedine zadatke te ukupni broj bodova za rješenje niza zadataka razumijevanja teksta.

Zadatak iz stvaranja teksta

Sastavak koji je izabrao pristupnik, profesor koji je zadužen za ispravak, ocjenjuje sukladno uputi za ispravljanje i ocjenjivanje.

Uputa za ispravljanje i vrednovanje sadrži opće kriterije vrednovanja sastavaka, neovisno o temi. Uvažavajući kriterije i prijedloge bodovanja navedene u uputi za ispravljanje i vrednovanje, brojem bodova koje je ustanovio strukovni profesor vrednuje se gradnja, struktura, odnosno sadržajna i jezična kakvoća radnje pristupnika.

Podjela bodova sastavka iz stvaranja teksta

Rješavanjem zadataka iz stvaranja teksta pristupnik može postići najviše 70 bodova čija je podjela sljedeća:

Sadržajna kvaliteta sastavka: 30 bodova

Konstrukcija, gradnja, stil: 10 bodova

Jezik: 30 bodova

Opći kriteriji koji se primjenjuju pri vrednovanju zadataka iz stvaranja teksta:

Kriteriji vrednovanja sadržaja

- temeljito poznavanje zadanog, odnosno izabranog djela, stvaranje kulturno-povijesnih veza
- razumijevanje teme, primjerenost u odnosu na tekst u tekstualnim zadacima
- jezična i književna naobrazba, informiranost, opravdano upućivanje, navođenje
- objektivnost
- samostalnost u rješavanju problema, osobni stav
- isticanje bitnoga, sposobnost sistematizacije
- informiranost, senzibilnost u odnosu na društvene probleme, kultiviran način razmišljanja
- kvaliteta argumentacije, dokazivanje tvrdnji

Kriteriji uređenja teksta, gradnje i stila:

- udovoljavanje elementima književne vrste u zadatku
- jedinstvo poruke, proporcionalnost sastavnih dijelova
- odijeljenost
- tečan, egzaktn i zadatku adekvatan stil
- održavanje zadanog obima

Vrednovanje jezične kvalitete:

- sigurno poznavanje razgovorne norme
- adekvatna i raznovrsna uporaba leksika, zadaći i komunikacijskoj situaciji prilagođen stil
- jasna i jezgrovita, precizna dikcija
- tečno i razumljivo stvaranje rečenica i teksta
- čitki rukopis, uređen izgled radnje

Uputa za ispravljanje i vrednovanje sadrži podjelu bodova koji se mogu dati za sadržaj, strukturu i jezičnu kvalitetu. U uputi za ispravljanje i vrednovanje navedeni su mogući sadržajni elementi formulirani u natuknicama (to jest, nerazrađeni) u svezi s temom zadanih zadataka. Može se prihvatiti svako dobro rješenje koje odstupa od toga. Uvažavajući kriterije i prijedloge bodovanja koji su navedeni u uputi za ispravljanje i vrednovanje, brojem bodova koje je ustanovio strukovni profesor vrednuje se gradnja, struktura, odnosno sadržajna i jezična kakvoća i uredenost radnje pristupnika.

Strukovni profesor na kraju radnje navodi broj bodova sadržajne, strukturne, odnosno jezične kakvoće zadatka stvaranja teksta.

Usmeni ispit

Sastavljanje niza ispitnih teza usmenog ispita na srednjem stupnju dužnost je ustanove u čijoj nadležnosti djeluje ispitni odbor.

Sadržajna struktura

Kandidat na usmenom ispitu obrađuje po jednu temu iz književnosti i jezika. Niz teza sastoji se od 20 jezičnih i 20 književnih teza.

Za sastavljanje niza teza odgovoran je strukovni profesor.

Pri sastavljanju teza treba uzeti u obzir detaljne zahtjeve tema hrvatskog jezika i književnosti

Sadržajne i formalne karakteristike niza teza usmenog ispita

Niz teza treba sastaviti tako da zadaci navedeni tezama, uvažavajući osobitosti tema, budu po mogućnosti sličnih težina, odnosno da pristupnik ima mogućnosti u zadanom vremenu uspješno se pripremiti i razložiti tezu.

Jezični niz podteza

Tijekom ispita provjeravamo u kojoj je mjeri i u kojoj je kvaliteti pristupnik sposoban za usmenu transakciju i interakciju čiji dio podjednakoj mjeri čine receptivne i produktivne sposobnosti (razumijevanje govora, govorna vještina). Pristupnik mora biti sposoban kako za samostalno razlaganje teme, tako i na interaktivno sudjelovanje u razgovoru.

Strukovni profesor za ispit određuje 20 podteza. Svaka se podteza sastoji od teksta čiji obim iznosi otprilike 200-250 riječi i zadataka koji su u svezi s njim (jezična transformacija, leksički, stilistički zadatak itd). Jezične podteze neka sadrže 25% takvih tekstova koji su u svezi s jezikom, običajima, tradicijom, manjinskom politikom itd. Hrvata u Mađarskoj.

Niz podteza iz književnosti

Strukovni profesor sastavlja 20 teza za ispit Svakoj podtezi pripadaju dva zadatka od kojih pristupnik bira jedan.

Pristupnik mora uz djelo koje je navedeno u detaljnim zahtjevima iz hrvatskog jezika i književnosti ili na osnovi jednog fragmenta djela samostalno razložiti podtezu. Najmanje dvije podteze neka sadrže zadatke koji su u svezi s književnošću Hrvata u Mađarskoj. Profesor koji ispituje može postaviti dodatna pitanja u svezi s tezom.

Vrednovanje

Maturant na usmenom dijelu ispita može postići najviše 50 bodova. Profesor zajedno vrednuje izlaganje teze iz hrvatskog jezika i književnosti. Maturant za svoj odgovor dobije zbir bodova. Vrednovanje uspjeha maturanta se na usmenom ispitu obavlja na osnovi sljedećih kriterija vrednovanja.

Sadržaj 25 bodova	Način interpretiranja 25 bodova
<ul style="list-style-type: none"> - gramatička, književna i kulturna obaviještenost - predmetno znanje - bogatstvo misli - sustavnost	<ul style="list-style-type: none"> - jasno, odijeljeno sklapanje rečenica i teksta - isticanje bitnoga - logično argumentiranje - odgovarajuća uporaba riječi - razumljiv način interpretiranja
GOVOR ODGOVOR IZ JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI UKUPNO 50 bodova	

SADRŽAJNA KAKVOĆA

Mogući broj bodova: 25

Učinak: 25-20 bodova

Samostalnim i sveobuhvatnim priopćavanjem uzajamnih povezanosti, misli i konstrukcija u svezi s tezom kandidat dokazuje da poznaje i razumije temu teza (uzajamne povezanosti i glavna pitanja). Formulira svoje mišljenje koje iziskuje tema teze. Svoje jezične i književne spoznaje primjenjuje uvjerljivo, razlaganje podupire relevantnim primjerima. U svakom bitnom elementu rješavanja zadataka je uvjerljiv.

Učinak: 19-10 bodova

Razlaganje teze je uglavnom samostalno, važnije konstatacije su uglavnom na mjestu. Razlaganje teži ka sistematizaciji, ali je nekoliko sadržajnih elemenata nesigurno, možda nepotpuno. Odgovorom je iskazano mišljenje kandidata u svezi s temom. Može biti malo površnosti, pretjeranog uopćavanja, irelevantne naracije.

Učinak: 9-0 bodova

Kandidatove spoznaje o temi teze nisu zadovoljavajuće, ali raspolaže djelomičnim spoznajama o činjenicama, o uzajamnim povezanostima, o djelima i o pojmovima potrebitih za rješavanje zadataka. Za odgovor je potrebna pomoć ispitivača.

NAČIN INTERPRETIRANJA

Mogući broj bodova: 25

Učinak: 25-20 bodova

Način interpretiranja je samostalan, kontinuiran i razumljiv. Tijek razmišljanja je sređen i očit. Struktura argumentiranja i razlaganja je uvjerljiva, kandidat izbjegava nevažne elemente i stranputice. Njegova primjena pojmova je jasna i precizna, fond riječi bogat koji u cijelosti odgovara jezičnom i stilističkom registru ispitne situacije.

Učinak: 19-10 bodova

Razlaganje teze, raspored priopćenog i linija razmišljanja je uglavnom primjetna i očita. Način interpretiranja je možda ponegdje dugotrajan i zapinje. Njegova uporaba pojmova i fond riječi sukladni su temi, dozvoljen je samo manji broj jezičnih, stilističkih i sintaktičkih pogrešaka.

Učinak: 9-0 bodova

Slijed razmišljanja se samo djelomično ili nikako ne može identificirati. Odgovor nije dovoljno kontinuiran, argumentiranje je nesigurno, jedva prihvatljivo. Jezični i stilistički način izražavanja su nezahtjevni (npr.: nesigurno sklapanje rečenica, siromašan fond riječi).

ISPIT VIŠEG STUPNJA

Struktura ispita

Pismeni ispit		Usmeni ispit	
240 minuta		20 minuta	
Niz zadataka iz jezika i književnosti koji pokazuje stupanj obrazovanosti	Zadaci formuliranja teksta	Izlaganje jedne podteze iz jezika	Izlaganje jedne podteze iz književnosti
30 bodova	70 bodova	50 bodova	

Pismeni ispit

Pristupnici na pismenom ispitu moraju riješiti jedan središnji niz zadataka. Pristupnik samostalno raspoređuje raspoloživo vrijeme za rješavanje zadataka, a sam može odrediti i redoslijed rješavanja zadataka.

Sadržajna struktura

Pismeni ispit se sastoji od jednog književno-obrazovnog niza zadataka i od tri različita zadatka stvaranja teksta. Sadržajne i formalne karakteristike niza zadataka pismenog ispita

Jezično-književno-obrazovni niz zadataka

Jezično-književno-obrazovni niz zadataka vezuje se uz jedno djelo (lirsko djelo, prozno djelo, odnosno odlomak, esej, raspravu ili uz njihov odlomak).

Niz zadataka sadrži:

- primjenu znanja iz jezika i književnosti, prepoznavanje, poistovjećivanje i eventualno definiciju pojmova
- otkrivanje raznih povijesnih, tematskih, motivskih povezanosti književnih vrsta
- pitanja koja se odnose na jezične, gramatičke, retoričke, stilističke, tekstualne, pravopisne karakteristike zadanog teksta

Zadaci iz stvaranja teksta

Niz zadataka iz stvaranja teksta sadrži stvaranje triju tekstova raznih tema, prema određenim aspektima i vrsti

Zadaci iz stvaranja teksta su sljedeći:

- interpretacija, vrednovanje jednog određenog književnog djela
- formuliranje argumentacije: reflektiranje na jednu pojavu, pojavu epohe
- stvaranje jednog teksta praktične vrste

Najmanje jedan zadatak mora biti u svezi s hrvatskom manjinom, dakle osnovu obrazovnog niza zadataka čini djelo iz književnosti Hrvata u Mađarskoj ili jedan od triju vrsta tekstova neka bude takve teme.

Bilo koji od zadataka može biti na bazi teksta ili bez njega.

Vrednovanje

Jezično-književno-obrazovni niz zadataka

Vrednovanje jezično-književno-obrazovni niz zadataka vrši se na temelju tematske upute za vrednovanje. Najviši broj za bodova niza zadataka iznosi 30 bodova. Izbor prihvatljivih odgovora i bodove koji se mogu dati za djelomično rješenje sadrži uputa vrednovanja. Profesori koji vrednuju zadaću na radnji naznačuju bodove koje je maturant postigao te ukupan broj bodova koje je maturant postigao rješavanjem niza zadataka.

Zadaci iz oblasti formuliranja teksta

- interpretacija određenog književnog djela prema zadanom kriteriju u obimu od 300 riječi (25 bodova);
- formuliranje argumentacije: reflektiranje na jednu pojavu, pojavu epohe, obim najmanje 200 riječi (15 bodova);
- stvaranje jednog praktičnog teksta obima najmanje 100 riječi (npr. *tekst za poticanje rasprave, istupanje, zamolba*) eventualno određenom adresantu, u naznačenoj komunikacijskoj situaciji, odnosno u određenoj književnoj vrsti (10 bodova)

Opći kriteriji pri vrednovanju zadataka stvaranja teksta:

Kriteriji kakvoće sadržajnog dijela izlaganja

- temeljito poznavanje zadanog, odnosno izabranog djela, stvaranje kulturno-povijesnih veza
- razumijevanje teme, primjerenost u odnosu na tekst u tekstualnim zadacima
- jezična i književna naobrazba, informiranost, senzibilnost na probleme
- objektivnost
- samostalnost u rješavanju problema, osobni stav
- isticanje bitnoga, sposobnost sistematizacije
- informiranost, senzibilnost u odnosu na društvene probleme, kultiviran način razmišljanja
- kvaliteta argumentacije, dokazivanje tvrdnji

Kriteriji uređenja teksta, gradnje i stila

- udovoljavanje elementima književne vrste u zadatku
- jedinstvo poruke, proporcionalnost sastavnih dijelova
- odijeljenost
- tečan, egzaktan i zadatku adekvatan stil
- održavanje zadanog obima

Kriteriji pri vrednovanju kakvoće jezika teksta:

- sigurno poznavanje normi razgovornog jezika
- adekvatna i raznovrsna uporaba leksika, zadaći i komunikacijskoj situaciji adekvatan stil
- jasna i jezgrovita, precizna dikcija;
- tečno stvaranje teksta
- čitki rukopis, uređen izgled radnje

Jezičnu pravilnost triju tekstova vrednujemo zajedno, može se dati najviše 20 bodova.

Uputa za ispravljanje i vrednovanje sadrži podjelu bodova koji se mogu dati za sadržaj, strukturu i jezičnu kvalitetu. U uputi za ispravljanje i vrednovanje navedeni su mogući sadržajni elementi formulirani u natuknicama (to jest, nerazrađeni) u svezi s temom zadanih zadataka. Može se prihvatiti svako dobro rješenje koje odstupa od toga. Na vrednovanje učinka pristupnika ne može utjecati ni činjenica da osobni stav osoba koje sudjeluju u vrednovanju o pitanjima, problemima, pojavama odstupa od općeprihvaćenih stavova, niti to ako mišljenje pristupnika odstupa od općeprihvaćenog pristupa.

Uvažavajući kriterije i prijedloge bodovanja navedene u uputi za ispravljanje i vrednovanje, brojem bodova koje je ustanovio strukovni profesor vrednuje se gradnja, struktura, odnosno sadržajna i jezična kakvoća radnje pristupnika.

Usmeni ispit

Usmeni ispit višeg stupnja odvija se na bazi središnjeg niza teza.

O nizu teza pismenog ispita treba javno objaviti sljedeće: naslovi pojedinih teza iz jezika i književnosti. Zadaci u svezi s tezama nisu javni.

Sadržajna struktura

Pristupnik na ispitu razlaže jednu tezu (podtezu) iz književnosti i jednu podtezu iz jezika. Niz teza se sastoji od najmanje 20 jezičnih teza (podteza) i 20 književnih podteza. Pri sastavljanju niza teza treba uzeti u obzir teme iz hrvatskog jezika i književnosti detaljnih zahtjeva.

Sadržajne i formalne karakteristike niza teza usmenog ispita

Niz teza treba sastaviti tako da zadaci navedeni tezama, uvažavajući osobitosti tema, budu po mogućnosti sličnih težina, odnosno da pristupnik ima mogućnosti u zadanom vremenu uspješno se pripremiti i razložiti tezu.

Jezični niz podteza

Tijekom ispita provjeravamo u kojoj je mjeri i u kojoj je kvaliteti pristupnik sposoban za usmenu transakciju i interakciju čiji dio podjednako mjeri čine receptivne i produktivne sposobnosti (razumijevanje govora, govorna vještina). Pristupnik mora biti sposoban kako za samostalno razlaganje teme, tako i na interaktivno sudjelovanje u razgovoru.

Za usmeni ispit treba odrediti 20 podteza.

U skladu s tematskim krugovima, odnosno u skladu sa zadatkom konkretiziranim u podtezi, podteze sadrže (mogu sadržati) jednu konstataciju, navod, uvodnu misao, tiskani ili elektronički dokument (*npr. obrazac, uputu za uporabu, stranicu novina, fotografiju, sliku, zemljovid, stranicu Interneta, ulomak iz rječnika*) te označavanje zadatka koji treba razložiti. Određivanje zadaće se temelji na detaljnim ispitnim zahtjevima.

Jezične podteze neka sadrže 25% takvih tekstova koji su u svezi s jezikom, običajima, tradicijom, manjinskom politikom itd. Hrvata u Mađarskoj.

Niz podteza iz književnosti

Za usmeni ispit treba odrediti 20 podteza. Svako podtezi pripadaju dva zadatka od kojih pristupnik bira jedan. Pristupnik mora uz djelo koje je navedeno u detaljnim zahtjevima iz hrvatskog jezika i književnosti ili na osnovi jednog fragmenta djela samostalno razložiti podtezu. Najmanje dvije podteze neka sadrže zadatke koji su u svezi s književnošću Hrvata u Mađarskoj.

Vrednovanje

Maturant na usmenom dijelu ispita može postići najviše 50 bodova. Ispitni odbor zajedno vrednuje izlaganje teze iz hrvatskog jezika i književnosti. Za odgovor maturant dobije zbir bodova. Vrednovanje uspjeha maturanta na usmenom ispitu obavlja se primjenom sljedećih općih kriterija za vrednovanja koji su sadržani u uputi za vrednovanje.

Sadržaj 25 bodova	Način interpretiranja 25 bodova
- gramatička, književna i kulturna obaviještenost - predmetno znanje - bogatstvo misli - sustavnost	- isticanje bitnoga - logično argumentiranje - odgovarajuća uporaba riječi - razumljiv način interpretiranja
GOVOR ODGOVOR IZ JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI UKUPNO 50 bodova	

SADRŽAJNA KAKVOĆA

Mogući broj bodova: 25

Učink: 25-20 bodova

Samostalnim i sveobuhvatnim priopćavanjem uzajamnih povezanosti, misli i konstrukcija u svezi s tezom kandidat dokazuje da poznaje i razumije temu teza (uzajamne povezanosti i glavna pitanja). Formulira svoje mišljenje koje iziskuje tema teze. Svoje jezične i književne spoznaje primjenjuje uvjerljivo, razlaganje podupire relevantnim primjerima. U svakom bitnom elementu rješavanja zadataka je uvjerljiv.

Učink: 19-10 bodova

Razlaganje teze je uglavnom samostalno, važnije konstatacije su uglavnom na mjestu. Razlaganje teži ka sistematizaciji, ali je nekoliko sadržajnih elemenata nesigurno, možda nepotpuno. Odgovorom je iskazano mišljenje kandidata u svezi s temom. Može biti malo površnosti, pretjeranog uopćavanja, irelevantne naracije.

Učink: 9-0 bodova

Kandidatove spoznaje o temi teze nisu zadovoljavajuće, ali raspolaže djelomičnim spoznajama o činjenicama, o uzajamnim povezanostima, o djelima i o pojmovima potrebitih za rješavanje zadataka. Za odgovor je potrebna pomoć ispitivača.

NAČIN INTERPRETIRANJA

Mogući broj bodova: 25

Učinak: 25-20 bodova

Način interpretiranja je samostalan, kontinuiran i razumljiv. Tijek razmišljanja je sređen i očit. Struktura argumentiranja i razlaganja je uvjerljivo, kandidat izbjegava nevažne elemente i stranputice. Njegova primjena pojmova je jasna i precizna, fond riječi bogat koji u cijelosti odgovara jezičnom i stilističkom registru ispitne situacije.

Učinak: 19-10 bodova

Razlaganje teze, raspored priopćenog i linija razmišljanja je uglavnom primjetna i očita. Način interpretiranja je možda ponegdje dugotrajan i zapinje. Njegova uporaba pojmova i fond riječi su sukladni temi, dozvoljen je samo manji broj jezičnih, stilističkih i sintaktičkih pogrešaka.

Učinak: 9-0 bodova

Slijed razmišljanja se samo djelomično ili nikako ne može identificirati. Odgovor nije dovoljno kontinuiran, argumentiranje je nesigurno, jedva prihvatljivo. Jezični i stilistički način izražavanja su nezahtjevni (npr.: nesigurno sklapanje rečenica, siromašan fond riječi).